

Управління освіти
Виконавчого комітету Рівненської міської ради
Комунальна установа «Рівненський міський методичний кабінет»
Рівненський НВК «Загальноосвітня школа І – ІІІ ступенів – спеціалізована
спортивна школа» № 26 Рівненської міської ради

XIX Всеукраїнський конкурс учнівської творчості
«Об'єднаймося ж, брати мої!»
з теми «Ради тебе перли в душу сію, ради тебе мислю і творю...»
(В.Симоненко «Задивляюсь у твої зіниці...»)
Номінація «Історія України та державотворення»

Олена Медведєва – рівненська майстриня з Україною в серці

Краєзнавчо-дослідницька робота
учениці 11 –А класу
Рівненського НВК № 26,
члена пошукового загону «Рівняночка»
Ікавчук Анастасії Володимирівни
Дата народження: 29.01.2003 р.
Адреса: м.Рівне, вул. Павлюченка 18, 44
Керівник: **Осніцька Наталія Олександрівна**

РІВНЕ – 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	1
РОЗДІЛ 1. ВИТОКИ «КРЕАТИВНОЇ КНИГИ» В РІВНОМУ.....	4
РОЗДІЛ 2. УНІКАЛЬНА КОЛЕКЦІЯ КРЕАТИВНИХ КНИГ ОЛЕНИ МЕДВЕДЄВОЇ.....	6
2.1. Бібліотека вишитих казок	6
2.2. Креативні книги – зразки декоративно-ужиткового мистецтва.....	7
2.3. Книги-іграшки – диво для дітей.....	8
2.4. Вишитий «Кобзар».....	9
2.5. Вишиті фоліанти – гордість Олени Медведєвої.....	10
2.6. Чотири Євангелії, вишиті українською мовою.....	12
2.7. Рівненський краєзнавчий буквар.....	14
2.8. Вишиті книги-мініатюри.....	15
2.9. «Дванадцять облич радості».....	16
РОЗДІЛ 3. КОНКУРС «ТОП-ЕКСКУРСОВОД» - КРЕАТИВНА ІДЕЯ ОЛЕНИ МЕДВЕДЄВОЇ.....	16
РОЗДІЛ 4. ПЕРСПЕКТИВИ СТВОРЕННЯ РІВНЕНСЬКОГО МУЗЕЮ «КРЕАТИВНА КНИГА»	18
ВИСНОВКИ.....	20
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	23
ДОДАТКИ.....	25

«Ради тебе перли в душу сію, ради тебе мислю і творю...»

В. Симоненко

ВСТУП

Актуальність роботи. Кожен край, його земля і небеса, сонце і води, ліси і трави, що на тій землі виростають і тими водами напуваються, мають свою неповторну красу, вдачу і долю свою. Кожен край народжує свого співця, сподіваючись виявити себе через його твори. Рідна земля викохує свого митця, щоб він прославив її на всю Україну, на весь світ...

Одним із таких митців є рівнянка Олена Анатоліївна Медведєва – авторка дитячих книг, член Національної спілки письменників України та Національної спілки журналістів України, лауреат літературних премій імені М. Дубова та У. Самчука, майстриня-вишивальниця, дизайнер, журналіст і просто чарівна жінка з величезним потенціалом креативу і творчості (*додаток А*). Загалом у доробку засновниці видавництва «Креативна книга» понад 30 арт-буків, виконаних у різних 18-ти техніках: вишитих, мереживних, різьблених, солом'яних, шкіряних, бурштинових, в'язаних, іграшкових тощо. Рівненські арт-буки, як часточки української душі та національної культури, вже є в приватних колекціях в Мексиці, Франції, Канаді, Італії, Лівані.

Останнім часом ми часто чуємо нарікання, що сучасна молодь мало читає! Нас захопили в свої тенета соціальні мережі та комп'ютерні ігри. А у формуванні прогресивної життєвої позиції важливу роль відіграє культура читання та сучасне мистецтво.

На мою думку, мистецтво формує сукупність почуттів та ідей людства, комплексно впливає на розум і серце, і немає такого куточка людської душі, який воно не змогло б зачепити своїм впливом. А якщо поєднати мистецтво з книгою? Хоча, хіба книга – це не мистецтво? Це надзвичайно впливова сила! Для когось книга – це красива та яскрава палітурка, для когось – це просто текст з малюнками чи без них. Для багатьох людей книга має велику художню і духовну цінність, нехай навіть вона буде з потертою обкладинкою, але ж головне завжди в середині, головне її зміст.

Олена Медведєва – неймовірна жінка, яка знає, як зробити книгу не просто цікавою та корисною, але й вміє перетворити її на справжній витвір мистецтва. У її доробку більше трьох десятків рукотворних видань, які не мають аналогів в Україні. Вишивана, солом'яна, шкіряна, дерев'яна, з бісеру, з мережива та з бурштину, і навіть в'язана спицями книга... У кожну з них дитяча письменниця, журналістка та засновниця арт-видавництва Олена Медведєва вкладає частинку своєї душі. А з чого все почалося, і як народжуються унікальні книги – читайте у моїй роботі.

Метою роботи є дослідження творчості Олени Медведєвої та історії розвитку «Креативної книги» в Рівному; оцінка значення сучасного книготворення в Рівному для виховання підростаючого покоління, популяризації книги та українського народного мистецтва, для розвитку туризму в регіоні.

Реалізація сформульованої мети зумовила постановку наступних **завдань**: здійснити експедицію до музею Уласа Самчука в Рівному, де розміщена виставка креативних книг Олени Медведєвої; відвідати тематичні ярмарки, презентації, фестивалі та свята з метою дослідження творів майстрині; взяти інтерв'ю в Олени Медведєвої з приводу її творчості (*додаток Б*); дослідити вплив сучасного книготворення на виховання молоді в регіоні; розкрити особливості різноманітних креативних книг та їх значення для розвитку туризму на Рівненщині; провести систему пізнавальних та пропагандистських заходів серед школярів Рівного (екскурсії, культпоходи, майстер-класи) для ознайомлення з колекцією креативних книг та творчістю Олени Медведєвої (*додаток В*); обґрунтувати шляхи вдосконалення використання потенціалу «Креативної книги» для розвитку регіону.

Об'єктом дослідження є творчість Олени Медведєвої, як складова частина культури, мистецтва та духовності Рівненщини.

Предметом дослідження виступають особливості креативних книг майстрині, їх значення для розвитку культури та мистецтва Рівного, для потреб

різних видів туризму в місті, для виховання підростаючого покоління.

Багатоаспектність теми пошуків зумовила необхідність використання **методів дослідження**: спостереження, аналізу, синтезу, інтерв'ю, порівняння, узагальнення, прогнозування, систематизації, історичного, статистичного тощо.

Результати дослідження будуть корисними, зокрема: для створення сприятливих умов формування системи цінностей сучасної молоді засобами українського народного мистецтва та літератури; для повноцінного використання художньо-естетичного потенціалу міста у вихованні підростаючого покоління; відродження та розвитку перспективних напрямів сучасного мистецтва на Рівненщині; для розробки стратегії розвитку культурно-пізнавального туризму в області; для популяризації серед учнівської та студентської молоді сучасного мистецтва, пізнавальних подорожей та екскурсій рідним краєм.

Творчість та мистецтво – це намагання людини торкнутися вічності. І справді, якщо вже людям не судилося мати безсмертя, то його можна хоч зобразити у своїх творах. Але навіть таким способом досягти вічності судилося не кожному. Це – нагорода особливо талановитих людей. Їх будуть пам'ятати, їхніми творами захоплюються вже нині, для їхніх шедеврів створюють музеї, за їхніми витворами навчають та виховують дітей. Я впевнена, що саме до таких людей належить наш земляк – Олена Медведєва.

Розділ 1. Витоки «Креативної книги» в Рівному

Хтось скаже, що книга – це стара палітурка і жовтуваті сторінки, а хтось може сказати, що чудово заміняє паперову книжку електронним варіантом, але все це не так і важливо. Не має значення, читаємо ми електронні видання, друковані чи, взагалі, слухаємо аудіокниги – головне, щоб ми не забували про книжки і зверталися до них за порадою, за корисною інформацією, за знаннями, за емоціями, за натхненням. А ще книга може стати справжнім витвором мистецтва, коли її торкнеться рука творчої та духовної людини.

Такою людиною є рівнянка **Олена Анатоліївна Медведєва** – авторка книг для дітей, член Національної спілки письменників України та Національної спілки журналістів України, лауреат літературних премій імені Миколи Дубова та Уласа Самчука, яка й стала музою мого дослідження (*додаток А*). Також Олена Анатоліївна є ініціатором та фундатором авторського видавництва книг ручної роботи «Креативна книга». Вона – офіційний і єдиний в Україні автор трьох вишиваних шрифтів. Майстриня вишиває трьома мовами: українською, англійською та польською. Саме їй належить ідея щодо започаткування мистецького ручного книготворення в Україні. На сьогодні видавництво налічує понад тридцять арт-буків. Техніка виконання кожної мистецької книги індивідуальна, розроблена Оленою Медведєвою та майстрами Рівного.

Нині в книгарнях таке різнобарв'я дитячої літератури, що просто очі розбігаються. Проте сучасну дитину важко здивувати друкованим виданням – адже її погляд прикутий, насамперед, до екрана комп'ютера. Тому важливо знаходити нові креативні форми подачі інформації [13]. Так, під час екскурсії до музею Уласа Самчука в Рівному мою увагу привернули креативні видання Олени Медведєвої, як новий вид дитячої художньої літератури, як новий вид сучасного мистецтва. Тож неодмінно захотілося поспілкуватися з куратором проекту «Креативна книга».

Під час інтерв'ю я з'ясувала, що Олена Медведєва народилася та проживає в Рівному усе життя, дуже любить свою малу Батьківщину і всіляко

прославляє її. За фахом майстриня юрист та журналіст. Наразі є літературним редактором Міжнародного благодійного фонду «Майбутнє», засновником і редактором видавництва «Креативна книга». Заміжня. Матір двох дітей [1].

Пані Олена мені розповіла, що ідея створення «Креативної книги» прийшла ще в 2011 році миттєво та яскраво, як спалах блискавки. Син майстрині – Андрій, написав свою першу казку «Медуза-Всезачепуза», виконуючи шкільне домашнє завдання з української літератури [1]. А мама запропонувала прикрасити її, адже завжди була переконана, що дитина пізнає світ книжки через слух, зір, дотик тощо. Тому дуже важливо, щоб книга акумулювала в собі всі ці відчуття, сформувавши об'ємне сприйняття світу. Не дарма нині поширені, так звані, книжки-іграшки. Сьогоднішня дівтора так гарно і швидко орієнтується у світових брендах і торгових марках, та, на жаль, не може відрізнити листя липи від тополі тощо. Тому рівненська письменниця переконана, що змалечку треба дітям показувати, що таке бурштин, солома, бісер, деревина чи вишивка [13]. Адже це ті матеріали, з яких творили наші предки. Дуже важливо, щоб знали дітлахи своє коріння, щоб не забували українські традиції, долучалися до народного мистецтва, вчилися бачити красу, щоб поважали працю та не цуралися роботи.

Спершу в Олені Медведєвої з'явився в уяві образ вишитої книжки, а вже потім додавалися деталі, прикраси, фантастичні ідеї. Так з'явилися на світ перші дитячі арт-буки, які мали «догодити» трьом поколінням: дитині, її батькам, бабусі з дідусем. Це казки: «Сніжинка-Даринка», «Їжачок Сто Голочок» (додаток Г), «Про літери, які росли на деревах».

Колись книжників називали чародіями, людьми, які володіли особливими знаннями, з допомогою яких впливали на уми людей. Книги – невичерпне джерело знань та мудрості, із них наповнюємося інформацією та досвідом, вони промовляють до нас світовою мудрістю. А книги для дітей рівненської майстрині – це справжні мистецькі шедеври, що навчають, виховують і радують!

Розділ 2. Унікальна колекція креативних книг

Олени Медведєвої

2.1. Бібліотека вишитих казок

«Усе творилося поетапно, за принципом «мистецтва маленьких кроків» Антуана де Сент-Екзюпері», – розповідає Олена Медведєва [1].

Спершу виникла ідея створити «Бібліотеку вишитих казок», які б припали до душі маленькому читачеві, і яку б він брав до себе в ліжечко, аби почитати перед сном. Щоб на ній, як на подушці, дитина могла заснути і не відчувати ніякого дискомфорту, тільки лагідний спогад про казку [7].

Усі сторінки «вишитих» книг майстрині виготовлені з натуральної тканини – льону (додаток Г). Аби сторінки були тверді, у середину між двома ляльними шматочками, вшивається цупка тканина. Любарси ліворуч кожної сторінки слугують тими отворами, через які прошивають книжку плетеною міцною ниткою. Обкладинка виготовлена із заміниника шкіри чи проклеєного оксамиту, її можна навіть витирати мокрою ганчіркою. Все продумано для того, щоб арт-буки були довговічними та міцними, а разом з цим, гарними та приємними на дотик!

Безперечно, створення кожної такої книги вимагає часу і клопіткої праці, адже потрібно продумати кожен сторінку до дрібниць, щоб композиція твору була повна, рядки не переходили на інші, щоб читання було легке. Для цього пані Олена навіть створила власні авторські шрифти та запатентувала їх [15].

Ілюстрації до казок вишиті технікою «гладь», а виглядають так природньо, ніби, намальовані на полотні (додаток Г).

А ще, кожна казка має свій колір, так би мовити, сезонний. Скажімо, «Сніжинка-Даринка» виготовлена з синього льону, «Їжачок Сто Голочок», у якому йдеться про літо, – із зеленого. Осіння казка «Про літери, які росли на деревах» – із коричневого...[13]

Я зрозуміла, що мета створення «Бібліотеки вишитих казок» дуже висока – урізноманітнити книжковий світ, у якому сьогодні виховується дитина. Вона звикла до якісних поліграфічних видань, яскравих малюнків, знає, як пахне

друкарська фарба на новеньких ламінованих сторінках. Але ще не гортала вишитих сторінок ляної книги, дотик до яких приносить нові враження та відчуття. Вишитий малюнок розвиває дитячу уяву. Його тепер можна не лише побачити, а й відчути. І саме дотик дитячих пальчиків до вишитого малюнка додає книзі новизни, бо колючки їжачка справді гострі, крила ангела – ніжні та лагідні, а зимові сніжинки – колючі та холодні.

Я сподіваюсь, що вишитим казкам знайдеться місце на книжкових полицях наших книгарень чи мистецьких салонів, а турботливі батьки захочуть побавити своїх малюків корисною креативною книгою. До речі, вона може стати родинною цінністю, адже нею можна користуватися не один десяток років.

2.2. Креативні книги – зразки декоративно-ужиткового мистецтва

Так незвичайне хобі журналістки Олени Медведєвої створювати оригінальні книги переросло у справу всього її життя. Окрім вишитих книжок, майстриня почала створювати арт-буки з найрізноманітніших матеріалів.

Справжньою візитівкою Рівненщини стала бурштинова книжка «Сонь – син соняха», виготовлена з дерева та оздоблена сонячним каменем Полісся – бурштином (додаток Д). Кожна сторінка – справжня картина – яскрава та вишукана, унікальна та креативна.

Солом'яна казка Олени Медведєвої «Метеликові ножиці» – повернення до витоків українського народу (Додаток Д). Адже, соломоплетіння – це живе народне мистецтво. Солома тішить людину красою, зігріває теплом. Її золотистий відтінок і природний блиск подібні до сонячного світла і кольору дорогоцінних металів. Саме з такої соломки і виготовлені ілюстрації солом'яної казки [18].

Серед «Креативних книг» особливої уваги заслуговують неперевершені, унікальні арт-буки: бісерна «У парі з ангелом», кожна сторіночка якої оздоблена тисячами намистин; вив'язана спицями з різнокольорових шерстяних ниток «В'язана киця» (додаток Е); різьблена на дереві «Легенда про Рівне», що

розповідає дітям про історію рідного міста; мереживна книжка «Руки», дбайлива виплетена гачком; фетрова казка «Кольорова тінь» – ніжна та м'яка; книжка-гербарій для любителів рослин «Червона гербера»; книга-батик «Доля», виготовлена із клаптиків шкіри; вербова книжка «Живі парасолі», шкіряний шедевр «Абеткове дерево»; арт-бук, випалений на дереві «Сонячна веселка»[10]. Всі ці зразки сучасного книготворення – справжні витвори мистецтва, що не мають аналогів в Україні (додаток Є).

У колекції майстрині нема улюблених екземплярів – усі вони особливі, із кожною пов'язана якась історія. Так, книга, оформлена гербаріями – це робота трьох поколінь, бо над нею працювали пані Олена, її мама та донька. А казка у мереживній книзі написана для доньки письменниці, вона – про двох янголят, які роздумують, що було б, якби люди мали крила [1].

Над створенням дитячих креативних книг працювала не лише Олена Медведєва, а чималий колектив висококваліфікованих майстрів. Серед них: художник-ілюстратор – Наталія Серветник; майстри з художньої вишивки – Роман Пузиченко та Юрій Тertiшний; художній редактор і майстер із роботи з деревом – Олександр Каленюк; майстер із пошиття сторінок – Наталія Ящук; майстер соломоплетіння – Любов Гулюк та багато інших.

2.3. Книги-іграшки – диво для дітей

Олена Медведєва каже: «Чим би дитина не тішилася, аби читала» [1]. Тому й взялася за надзвичайне завдання – створити книги-іграшки, які б з першої хвилини захопили читача!

Мене здивував не лише повчальний зміст книжок пані Олени, але й подача тексту. Наприклад, щоб прочитати розповідь про джерело, необхідно зазирнути в *книгу-криницю* «*Два джерела*» і корбою підтягнути текст (додаток Ж). Який глибокий зміст цього задуму – криниця знань глибока і загадкова, з неї пити – довіку не напиться...

У великій паперовій *книжці-прасці*, яка жевріє червоними вогниками, я знайшла казку про енергію та тепло людської душі.

А тоді зазираю у *книгу-вертеп «Різдвяна зоря»* з українськими колядками, оповідками про християнство, про наші різдвяні традиції.

Книга-вітряк «П'ять мішків» ховає роздуми про влаштування всесвіту (додаток Ж).

Книга-іграшка «Зимові каруселі» забавить найменших читачів новорічними історіями.

Такі книжки-іграшки захоче взяти до рук будь-яка дитина, навіть не закохана у читання, і обов'язково знайде для себе «цікавинку». А відтак, і порине у зміст твору, задумається і віддасть шану тим, хто створив такий шедевр, придумав таке оформлення [5].

2.4. Вишитий «Кобзар»

Одним з найпопулярніших фоліантів Олени Медведєвої є вишитий «Кобзар» Тараса Шевченка, створений у 2013 році, який викликає захоплення у всіх, хто його бачив (додаток З).

Ідея створити такий своєрідний «Кобзар» народилася на нашій Рівненській землі, дорогами якої пройшов Тарас Шевченко восени 1846 року, коли добирався до Почаївської лаври. На землі, де свято і щиро шанують Шевченкове слово, де створено Пересопницьке Євангеліє і надруковано Острозьку Біблію, де весна починається з Шевченка.

За основу цього проекту було взято перше видання «Кобзаря» 1840 року. Видання, з якого почався шлях Шевченкового слова до читача. Підготовча робота тривала аж півроку. У результаті було створено макет першого вишитого «Кобзаря», що не має аналогів в Україні та світі [8].

Спеціально для вишивання тексту «Кобзаря» розроблено авторський шрифт, що вишитий технікою «стебнівка» і дозволяє вільно читати твори великого поета. В арт-буці відтворено тексти восьми (без скорочень) поетичних творів: «Думи мої», «Перебендя», «Катерина», «Тополя», «Думка» («Нащо мені чорні брови»), «До Основ'яненка», «Іван Підкова», «Тарасова ніч». Варто

зауважити, що твори вишиті мовою оригіналу, збережено абсолютно всі авторські знаки, а біля назв творів подано авторські присвяти (додаток 3).

Кожна сторінка «Кобзаря» оздоблена традиційним українським орнаментом. Вишиті тексти доповнено неймовірними ілюстраціями, які вишиті «хрестиком». Так, відтворено шість малярських творів Тараса Шевченка, які належать до періоду ранньої творчості: «Звільнення апостола Петра з темниці», «Тополя», «Циганка-ворожка», «Бандурист», «Катерина» та автопортрет.

Допомагала пані Олені ще одна рівненська вишивальниця Анна Тимошок. Майстриня говорить, що найважче було працювати саме над ілюстраціями, адже перевести картини у схеми для вишивки, підібрати кольори, які б сповна відображали Шевченкову гаму, не так уже й просто. А найцікавіше, але разом з тим найскладніше, було створити портрет молодого Тараса, його «Катерину» і маловідому роботу «Визволення Петра Апостола з темниці», що символізує визволення Шевченка з кріпацтва [2].

Унікальна книга містить 48 сторінок з дикого льону розміром 36,5 x 26 см. Переплетення і шкіряна внутрішня обробка зроблені за зразком оформлення стародруків. Вишитий «Кобзар» важить 3,3 кг, а зберігають його в спеціальній шкіряній сумці-футлярі. Уся робота – повністю ручна.

Читати вишите Шевченкове слово – читати історію життя, біль і віру його народу лише найріднішою мовою – українською, до якої можна доторкнутися навіть пучками пальців і вустами [3]. А брати до рук подібний витвір – велика відповідальність, бо подібні шедеври викликають захоплення, трепет та хвилювання.

2.5. Вишиті фоліанти – гордість Олени Медведєвої

Неабиякою популярністю серед поціновувачів прекрасного користуються вишиті книги Ліни Костенко, Івана Франка, Адама Міцкевича.

Олена Медведєва переконана, що художній світ Ліни Костенко – це гармонійний, нічим незаплямований космос, який щодня дивує, зачаровує силою духу та слова, красою образів, інтелектом, щирістю, людяністю [1]. Тому

виникла ідея створити вишиту збірку творів поетеси. На її створення Олена Медведєва витратила майже 2 роки, продумуючи деталі до найменших дрібниць (додаток І).

Арт-бук «Я поцілую мальву у щоку» включає 72 твори Ліни Костенко, що розміщені на 34 сторінках (додаток І). Серед них: «Я вчу тебе, як мову іноземну», «Я вранці голос горлиці люблю», «Вечірнє сонце, дякую за день!», «Ще вчора була я висока, як вежа», «Шалені темпи, час не наша власність», «Ой ні, ще рано думати про все», «Пісенька з варіаціями», «Якщо не можна вітер змалювати» та інші [9].

Цікаво, що до створення вишитої збірки Ліни Костенко долучилися відомі рівнянки (додаток І). Спершу майстриня розповіла про свій задум та провела майстер-клас з вишивання рядків книги. Серед учасниць цього особливого вишивання були Вікторія Шинкаренко – військова і волонтер, Оріся Приймак – мама, котра виховує 19 прийомних дітей, Ніна Ніколаєва – акторка Рівненського драмтеатру, Алла Українець – етнограф Рівненського обласного краєзнавчого музею, Галина Кульчинська – заступник міського голови Рівного.

На мою думку, в цьому фоліанті прекрасне все: повна композиція твору; спеціальний шрифт та нитки для того, щоб літери виглядали максимально чіткими; ніжно фісташковий колір полотна (тканину майстриня фарбувала власноруч); вишиті мальви на кожній сторінці; шкіряна обкладинка, оздоблена вишивкою. Важко уявити, яка титанічна праця потрібна для створення такого шедедру. Ця книга зачаровує своєю унікальністю, красою та вишуканістю. Власне, як і твори геніальної Ліни Костенко!

Вишита «Народна пісня» Івана Франка – ще одне прекрасне творіння пані Олени (додаток ІІ). Книга, над якою майстриня працювала 10 місяців, і на 33 сторінках якої вишито більше трьох десятків віршів «Каменяра», заввишки 60 сантиметрів і важить 5 кілограмів. Сторінки оздоблені орнаментами, що були присутні на сорочках Каменяра. Це червоні та сині кольори, які надзвичайно

гарно переплітаються на полотні, а полотно пофарбоване у блакитно-жовті відтінки. У книзі зібрана патріотична лірика, яка не друкувалася в радянські часи. Вибір творів для вишитої книги теж не випадковий, говорить автор збірки Олена Медведєва: ***«Хотілося вишити те, чого потребує сьогодні наш народ, чого нам бракує. Це патріотична лірика, це заклик до боротьби, до свободи, заклик до того, що ми маємо гартувати свою силу духу»*** [1].

Не залишаться без уваги і наймолодші читачі, на них невдовзі чекатиме вишита казка «Фарбований лис» із закладкою у вигляді лисячого хвостика.

Олена Медведєва стверджує, що мета цієї книги: ***«Читати Франка, вчитися у Франка і працювати так, як працював Франко!»*** [1].

Рівненська майстриня живе на вулиці Міцкевича. Це стало одним з поштовхів для того, щоб вишити книгу польського письменника «Ода молодості». Ще більше захоплення викликає той факт, що вишитий шедевр мовою оригіналу – польською [1].

Книга – у шкіряній обкладинці, оздоблена вишивкою червоно-синіх кольорів. Сторінки виготовлені з термопластику, пофарбованого в золотистий колір. Текст твору вишитий на полотні та пришитий до сторінок. На одній із них – портрет Адама Міцкевича, вишитий у техніці «шовкографія».

Потримавши одного разу в руках ці арт-буки, важко залишитися байдужими і до читання, і до мистецтва.

2.6. Чотири Євангелії, вишиті українською мовою

В одному з інтерв'ю Олена Медведєва сказала: «Дивно, як можуть краплі дощу триматися на листках троянди під таким гострим кутом. Якби ці краплі були на моїй руці під таким кутом, то давно б скотилися. А троянда тримає ту життєдайну росу усім своїм єством. Напевно, і я так тримаюся Бога...» [16].

Прочитавши ці слова, я зрозуміла, де взяла сили та натхнення майстриня народної творчості для створення ще одного шедевру. Письменниця вишила повні тексти «Євангелія від Івана», «Євангелія від Марка», «Євангелія від Луки», «Євангелія від Матвія», розмір сторінок яких 60x42 см (додаток К).

Перед початком роботи майстриня відвідала Ізраїль, побувала на святій землі для того, щоб вишиваючи євангельські події, ґрунтовніше могла уявити побут людей, традиції. Це допомогло глибше зануритися у біблійні тексти [1].

Кропітка робота над фоліантами тривала більше трьох років. Але який результат – кожна книга має прекрасні палітурки, обтягнуті чорною шкірою та оздоблені червоно-чорним орнаментом; тексти Святого письма вишиті в техніках «хрестик» та «стебнівка» чорними нитками, заголовки та заголовні літери – червоними. Кожна з чотирьох Євангелій має вагу біля 9 кг [16].

Дубенські майстри з обробки деревини виготовили для вишитих книг окремі скриньки-кіоти, вишукано оздоблені художньою різьбою. Це додає фоліантам особливої масштабності, теплоти та важливості.

«Зараз в Україні війна. Аби підтримати свою Вітчизну чимось щирим, я творю українську Біблію, вишиваю рідною мовою. Пройдуть ці невітлі часи, ми святкуватимемо перемогу. І дасть Бог, мої діти, онуки і правнуки, братимуть до рук вишиті книги Старого і Нового Заповітів, і читатимуть про любов Бога до Його християнського народу. Коли вперше взяла до рук лляну сторінку і вишила перші слова, неймовірне тепло наповнило мене від усвідомлення того, чиї Слова вишиваю. Та ще й українською мовою!» – коментує роботу Олена Медведєва [1].

Напередодні Дня української писемності 08 листопада 2019 року у столиці сталася подія, яка привернула увагу всіх поціновувачів народної творчості до креативних книг Олени Медведєвої з Рівного. Тут, в Літературному музеї Шевченка було зафіксовано новий рекорд України (додаток Л). **Найбільше з чотирьох вишиваних Євангелій майстрині «Євангеліє від Матвія» увійшло до Книги рекордів України, як найбільша вишита книга.** Адже, всього у вишитому фоліанті 60 сторінок, розмір кожної – 60 x 42 см, 88 тисяч 700 літер і розділових знаків, а загальна вага найбільшої вишитої книги в Україні – майже 9,5 кг [16, 17].

Створивши вишите Святе письмо, Олена Медведєва не лише торкнулася голкою і ниткою таких дорогих для українців слів. Їй вдалося поєднати на одному полотні дух українського написаного, згодом друкованого і співаного слова з духом національного вишиваного мистецтва.

2.7.Рівненський краєзнавчий буквар

З якої книги розпочинається подорож у країну знань кожної дитини, формується власне бачення світу та Батьківщини, виникає любов до природної та рукотворної краси, що залишили тут цілі покоління співвітчизників? Звичайно, це – «Буквар»! А якщо цей буквар не звичайний, а свій, рівненський, то він стає особливим не лише для школярів, а й для кожного жителя міста. Саме тому вихід у світ «Рівненського буквара» Олени Медведєвої став гучною подією в Рівному.

Рівненський буквар – це абетка-опис Рівненщини – оригінальна, яскрава, туристична, аби історію та географію нашого краю з цікавістю вивчали діти та дорослі. Для найменших читачів випустили ще й кольоровий додаток – мистецький альбом «Рівне та рівнята».

Близько двох років Олена Медведєва працювала з документальними даними, фотографіями, архівними документами. Потрібно було обрати найякісніший матеріал, найцікавіші факти. В результаті на сторінках Рівненського буквара зібрані відомі й маловідомі історичні, природні, археологічні, географічні та мистецькі факти і пам'ятки – такі, як стадіон «Авангард», Базальтові стовпи, «сонячний камінь» – символ Рівненщини – бурштин, Воскресенський собор, обласний краєзнавчий музей.

Про декілька об'єктів розповість буква «К»: Клеванський замок, Корецький монастир, і, звичайно, ковальство – народне ремесло і мистецтво водночас, яке не раз приносило славу нашому місту. Літеру «О» представляє Острог зі своїм легендарним замком, а «У» – річка Устя, Улас Самчук та одна із найстаріших у місті Успенська церква. Загалом, кожна літера описує до семи об'єктів, а от за літерою «Р» вирішили закріпити лише одне слово – Рівне [17].

А щоб дітям цікавіше було вивчати статистичні дані, авторка оригінальної абетки обрала зрозумілий для малечі формат подачі. Наприклад, висоту найвищої на Рівненщині Антопільської телевежі (239м) – перерахували у 39 дорослих слонах, які стали один на одного і зверху примостилося одне слонення. А 6-кілометрову вулицю Соборну їжачок може пробігти за 2–2,5 години із зупинкою біля Макдональдса, щоб поласувати морозивом. Не оминула авторка і літер «И» та «І»: не знайшовши нічого для опису, Олена Медведєва написала до них казки.

Цікаво те, що букви до креативного видання малювали учні 33 рівненських шкіл. Тому всі літери виконані в особливих стилях. Над іншими ілюстраціями до книги працювали вихованці художньої школи, а тверду лаковану обкладинку прикрашає малюнок учениці рівненської гімназії «Гармонія» Анастасії Олехнович – це рівненська брама на зеленій галявині, прикрашена квітами. Технічний редактор і дизайнер Віра Фесянова доклала чимало зусиль, аби книга була яскравою та привабливою. Загалом культурно-освітній проект став народним: ініціатор задуму – Олена Медведєва залучила до роботи над «Рівненським букварем» більше тисячі мешканців міста – як маленьких, так і дорослих (додаток М) .

«Рівненський буквар» – перше енциклопедичне видання в області, яке не має аналогів в Україні.

2.8.Вишиті книги-мініатюри

Звичайно, що дуже потужно виглядають креативні фоліанти рівненської майстрині, але не менше враження справляють мініатюрні вишиті книжки Олени Медведєвої. Це вишитий триптих – уривки творів Тараса Шевченка, Івана Франка та Лесі Українки (додаток Н).

Висота кожного арт-буку 9,2см, ширина – 8см, вага – 90г. Мають вони по 18 вишитих сторіночок і виглядають, як книги для ляльок. Мініатюри оздоблені орнаментом синьо-червоного кольору, на форзацах – вишиті портрети авторів, а обкладинки виконані з сірого лляного полотна з металевими кутниками [1].

Можемо лише уявити, як складно вишивати на полотні такого маленького розміру. Але результат – то щось надзвичайне! Ми впевнені, що вишиті мініатюри рівненської майстрині нікого не залишать байдужим (фото 25).

2.9.«Дванадцять облич радості»

Нещодавно до креативних книг Рівного додалося ще одне цікаве, яскраве та життєрадісне видання. Це – «Дванадцять облич радості» Олени Медведєвої.

Чим особлива ця книжка? Це 12 історій про юних рівнян з неординарними вміннями. Серед них – дівчинка, яка вміє говорити слова навпаки; хлопчик, який у 4 роки знає дві з половиною сотні марок автомобілів; юна актриса, яка в 13 років зіграла ролі у 100 виставах; маленькі художники, винахідники, справжні таланти нашого міста. Авторка змогла знайти стежину до душі кожного із 12 героїв своєї нової книжки, їй вони довірили свої думки та мрії (додаток Н)

Пані Олена впевнена, що герої її книги – діти-таланти, діти-мрійники – тримають у своїх ніжних долоньках майбутнє нашої країни. Саме такі люди втілюють надії в покращення світу і надихають інших [1].

Ми переконані, що ця книга повинна бути у бібліотечці кожного рівнянина, бо вона надихає і мотивує, вчить наполегливості і працелюбності, переконує вірити у свої сили, втілювати мрії у реальність.

Розділ 3.Конкурс «Топ-екскурсовод» – креативна ідея

Олени Медведєвої

Учені з усього світу давно довели, що читання має безліч користі для людини: воно не лише покращує пам'ять, розвиває фантазію, а й часто допомагає зняти стрес та відволіктися від рутини. Але як зацікавити дітей книгами, особливо в час, коли електронні технології на кожному кроці? Це питання турбує і мене.

А у формуванні прогресивної життєвої позиції молодих людей важливу роль відіграє культура читання та сучасне мистецтво. До речі, мистецтво на сьогоднішній період є одним із засобів самореалізації особистості та способом вирішення життєвих труднощів сучасної людини. Його роль у вихованні активного підростаючого покоління неухильно зростає, оскільки протидіяти явищам бездуховності, аморальності можна лише шляхом формування усвідомлення важливості та пріоритету загальнолюдських цінностей, вдосконалення творчого потенціалу, прагнення до пізнання нового.

На мою думку, мистецтво формує сукупність почуттів та ідей людства, комплексно впливає на розум і серце, і немає такого куточка людської душі, який воно не змогло б зачепити своїм впливом.

А от рівненська майстриня Олена Медведєва віднайшла свій спосіб заохотити дітей до читання і зацікавити мистецтвом, народною творчістю. Вона організувала в червні 2019 року конкурс «Топ-екскурсовод» у музеї Уласа Самчука за сприяння Громадської організації «Центр креативу».

У заході приймали участь школярі Рівного, які підготували та провели незвичайні екскурсії про креативні книги Олени Медведєвої. Учасникам конкурсу потрібно було представити відвідувачам музею одну з книг пані Олени (додаток О).

Це було справжнє свято книги! Школярі з задоволенням розповідали про креативні книги рівненської майстрині, готували ілюстровані екскурсії, писали поезії, представляли інсценізації. Захід був наповнений щирими емоціями, дружнім спілкуванням та добром (додаток О).

Пошуковий загін «Рівняночка» не міг пройти повз такої події. Ми представили на конкурсі віршовану екскурсію про бурштинову книгу та одну з перших вишитих казок пані Олени (додаток Г). Старанність та творчий підхід гідно оцінило журі, і ми отримали подяки та подарунки, неоціненний досвід та задоволення! (додаток О)

Варто відзначити, що такі конкурси для школярів є дуже цікавими та корисними. Вони допомагають дітям розвивати свої творчі здібності, ораторські навички, вміння триматися на публіці. А головне, підкреслюють важливість книги у нашому житті!

Розділ 4. Перспективи створення у Рівному музею

«Креативна книга»

Місто Рівне на сьогоднішній день не дуже популярне серед туристів. В нас нема великої кількості архітектурних та історичних пам'яток, але є те, чому можуть позаздрити інші невеликі міста України. Для нас, Рівне – це місто, в якому відчувається єднання з природою, місто, що поєднує у собі дивовижну численних парків і магію давніх церков, тепло романтичних водойм і безапеляційність вуличних кованих скульптур, це сама компактність, вишуканість та привітність! Та сучасного туриста дуже важко здивувати, тому інтерактивний та оригінальний музей став би додатковою цінною туристичною атракцією в Рівному.

Оскільки, «Креативна книга» вже стала справжнім брендом нашого міста, то майстриня Олена Медведєва пропонує створити в Рівному музей оригінальних арт-буків (додаток П).

Нині виставка креативних книг активно гастролює Україною, або перебуває в літературному музеї Уласа Самчука (додаток С). Але вже зараз авторка арт-буків проводить інтерактивні заходи та екскурсії – «Спілкування на килимках про читання та книги»; «екскурсія з вишиванням літер для майбутніх вишитих

книг»; «Запахна екскурсія з чаюванням», літня літературна школа «Казкова мафія», День народження в музеї, творчі майстер-класи і т.д. (додаток Р) тому, для таких заходів, звичайно, треба окреме приміщення.

Чільне місце в майбутньому музеї креативної книги мають зайняти різноманітні засоби праці, з допомогою яких створювалися арт-буки Олени

Медведевої. Наприклад, вишивальні голки, кожна з яких має свою особливу історію. Майстриня каже, що для неї голка – це не просто інструмент, а справжня приятелька та невтомна помічниця. Улюбленою голкою пані Олена вишивала Шевченковий Кобзар, «Народну пісню» Івана Франка, поезії геніальної Ліни Костенко та фоліанти чотирьох Євангелій. Саме цей інструмент надихнув вишивальницю створити колекцію голок: старовинних, нових, іноземних, вітчизняних. Є навіть японські голки для незрячих людей з двома вушками.

Олена Медведєва – майстриня незвичайних книг обіцяє, що майбутній музей «Креативна книга» буде не просто закладом з експонатами, а інтерактивним музеєм, де ми зможемо погортати сторінки неймовірних витворів власними руками, роздивитися їх, почитати. Це має бути затишне місце, де можна буде попрацювати з дітьми, поспілкуватися і насолодитися творчістю. У цьому арт-просторі відбуватимуться майстер-класи, різноманітні читання, презентації нових книг та костюмовані екскурсії [14].

Я впевнена, що майбутній музей у Рівному «Креативна книга» має усі шанси стати справжньою «родзинкою» для туристів, адже саме тут можна буде побачити унікальні книги, яким нема аналогів у світі. Тож запрошуємо в гості до Рівного!

ВИСНОВКИ

Рукотворні креативні книги майстрині Олени Медведєвої стали справжнім брендом Рівного, вони покликані познайомити свого читача одночасно з цікавим текстом і традиціями українського декоративно-ужиткового мистецтва.

Олена Анатоліївна Медведєва є автором книг для дітей, членом Національної спілки письменників України та Національної спілки журналістів України, лауреатом літературних премій імені М. Дубова та У. Самчука, майстриня-вишивальниця, дизайнер, журналіст і просто чарівна жінка з величезним потенціалом креативу і творчості.

Загалом у доробку засновниці видавництва «Креативна книга» понад 30 арт-буків, виконаних у різних 18-ти техніках: вишитих, мереживних, різьблених, солом'яних, шкіряних, бурштинових, в'язаних, іграшкових тощо.

Щодо вишиваних книг, то першим був «Кобзар» Тараса Шевченка, потім – збірки Івана Франка та Ліни Костенко, а також 4 Євангелія. Нині майже готова «Лісова пісня» Лесі Українки. Уперше до цього процесу майстриня долучила усіх охочих. У музеї Уласа Самчука всі можуть вишити кілька літер з його трилогії «Волинь». Ця акція відбувається для того, щоб повернути твори письменника до шкільної програми.

Паралельно Олена Медведєва вишиває також книжкові мініатюри.

Кожна нестандартна книга рівненської майстрині існує в єдиному екземплярі. Її арт-буки вже є в приватних колекціях в Мексиці, Франції, Канаді, Італії, Лівані. Колекція книг була представлена в експозиціях Музею книги та друкарства України (м. Київ), Президентського фонду Леоніда Кучми «Україна», Музею видатних діячів української культури (м. Київ), Музею книги та друкарства (м. Острог), обласних краєзнавчих музеїв. Вона демонструвалася також на VIII Міжнародному Конгресі українців, у престижних навчальних закладах України.

За свою роботу рівнянка Олена Медведєва потрапила до Книги рекордів

України. Книгою-рекордсменкою став фоліант Євангелія від Матвія, як найбільша вишита (запатентованим авторським шрифтом) книга в Україні.

В процесі проведених пошуків та досліджень разом з пошуковим загоном «Рівняночка» **ми виконали такі завдання:** здійснили експедицію до музею Уласа Самчука в Рівному, де розміщена виставка креативних книг Олени Медведєвої; відвідали тематичні ярмарки, презентації, фестивалі та свята з метою дослідження творів майстрині; взяли інтерв'ю в Олени Медведєвої з приводу її творчості; дослідили вплив сучасного книготворення на виховання молоді в регіоні; провели віршовану відео-екскурсію «Креативні книги Олени Медведєвої» для учнів Рівненського НВК №26 для ознайомлення з колекцією рукописних книг та творчістю майстрині; організували культпохід до Музею Уласа Самчука на виставку «Книги-іграшки» для п'ятикласників нашої школи; організували майстер-клас Олени Медведєвої «Ілюстрації до власної казки» для учнів 1-их класів Рівного; у вересні 2019 року в Рівненському НВК №26 провели тиждень книги, під час якого презентували для школярів книги рівненської письменниці; долучилися до акції «Повернення творів Уласа Самчука до шкільної програми», вишиваючи разом із Оленою Медведєвою його роман «Волинь»; взяли участь у конкурсі «Топ-екскурсовод», що проводився майстринею для популяризації читання та розвитку творчих здібностей дітей Рівного (додаток Ж); презентували свої дослідження в Малій Академії Наук та отримали пропозицію долучити матеріали пошуків для написання науково-дослідницьких робіт; розкрили особливості різноманітних креативних книг та їх значення для розвитку туризму на Рівненщині; обґрунтували шляхи вдосконалення використання потенціалу «Креативної книги» для розвитку регіону та ознайомили туристичні агенції міста («Na-Travel», «Світ-тур», «Дивокрай») з інформацією про виставку Олени Медведєвої для включення до екскурсійних маршрутів рідним краєм.

Я переконалася, що молодь мусить зберегти народні традиції рідного краю, духовні скарби, що творилися жителями Рівненщини впродовж років,

щоб наші нащадки не втратили потяг до краси й досконалості. Адже, народні мистецькі вироби зберігають енергію нації, а сучасна народна творчість залишається тим невичерпним джерелом, яке живитиме серця і душі людей вічно, надихатиме молоде покоління українців.

Кожен з нас є маленькою часточкою України. Коли усвідомлюємо себе на цій землі, то здається, що увібрали в своє єство і розлогі степи півдня, і розкішні верховини Карпат, і темно-синю далечінь Чорного моря. Тому не байдужі до всього, що пов'язано з Україною, тому радіємо її успіхам, переживаємо через невдачі, хвилюємося про долі синів і дочок нашої держави. А яких дітей народила і виплекала наша земля! Це – Іван Мазепа та Богдан Хмельницький, Іван Франко та Леся Українка, Богдан Ступка та Славко Вакарчук!

А геніальний Тарас Шевченко вперше звернувся до українців, як до нації і на сторожі коло «рабів німих» поставить слово! Бо коли живе слово, житиме й народ. В наш час справу Шевченка продовжують тисячі справжніх Українців, які пам'ятають, що «Кобзар» – наше національне євангеліє, що працелюбний народ здолає всі труднощі, що вічно житиме козацький славний рід! До них, цих геніїв сучасності, належить рівненська майстриня з Україною в серці Олена Медведєва, діяльність якої можна описати словами В. Симоненка: «Ради тебе перли в душу сію, ради тебе мислю і творю...»

В розпалі двадцять перше століття. Ми, молоде покоління, спраглими устами припадаємо до животворних криниць своєї історії, джерел рідної мови, щоб бути рівними серед рівних і вільними серед вільних у колі європейських народів. Ми набираємося сили, адже саме нам доведеться взяти на себе відповідальність за майбутню долю України. В центрі Рівного стоїть на площі Тарас Шевченко, пильно дивиться кожному у вічі, ніби запитує: «Для кого в світі живете?». Відповідаю: «Живемо, навчаємося, творимо для України!»

Список джерел та літератури

Джерела

1. Інтерв'ю з Медведєвою Оленою, членом Національної спілки письменників України та Національної спілки журналістів України, рівненською майстринею, 1968 р.н. (м. Рівне, 14 червня 2019 р.) // особистий архів авторів.
2. Інтерв'ю з Тимошок Анною, завідуючою приватним музеєм «Ковальські витребеньки», 1975 р.н. (м. Рівне, 18 червня 2019 р.) // особистий архів авторів.
3. Вишитий Кобзар [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.mala.storinka.org.ua>.
4. Виставка креативних книг рівненської майстрині [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.volyn.com.ua>.
5. Гусаров Віктор. Книга для людини розумної [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.perspekt.org.ua>.
6. Дванадцять історій про талановитих дітей Рівного [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.rv.suspilne.media>
7. Книги, вишиті на полотні – шедеври рівненської майстрині [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.rvnews.rv.ua>
8. «Креативна книга» в Рівному [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.prostir.museum.ua>
9. Мазаний В. Олена Медведєва, письменниця, вишивальниця... [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua>
10. Олена Медведєва: «На таку творчість мене надихнув син...» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.rvnews.rv.ua>

11. У Києві показали дві вишиті книги та зареєстрували новий рекорд України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.stolychno.news>

Література

12. Вовчик Н. Вишиване рівнянкою Євангеліє увійшло до Книги рекордів України // Рівне Вечірнє. – 08 листопада 2019 р. – С. 3.
13. Воліковська У. Бурштиново-вишиті казки // Слово Просвіти, 23 листопада 2011р. – С. 5.
14. Ільницька Т. У Рівному хочуть створити унікальний музей креативної книги // День. – 22 лютого 2017 р. – С. 4.
15. Ковальчук В. Рукотворні шедеври // Сільські вісті, 29 березня 2019р. – С. 5.
16. Мазаний В. «Я так тримаюся Бога, як роса троянди...» // Українська літературна газета, 12 березня 2019р. – С. 2.
17. Панасюк В. Понад тисячу людей створювали «Рівненський Буквар» // Волинь, 16 березня 2017р. – С. 4.
18. Рівненську авторку нестандартних книжок запрошують у Париж // ОГО, 20 жовтня 2015р. – С. 3.

ДОДАТКИ

**Олена Медведєва – рівненська майстриня, засновниця бренду
«Креативна книга»**

**Перша зустріч-інтерв'ю пошукового загону «Рвняночка»
з майстринею Оленою Медведєвою**

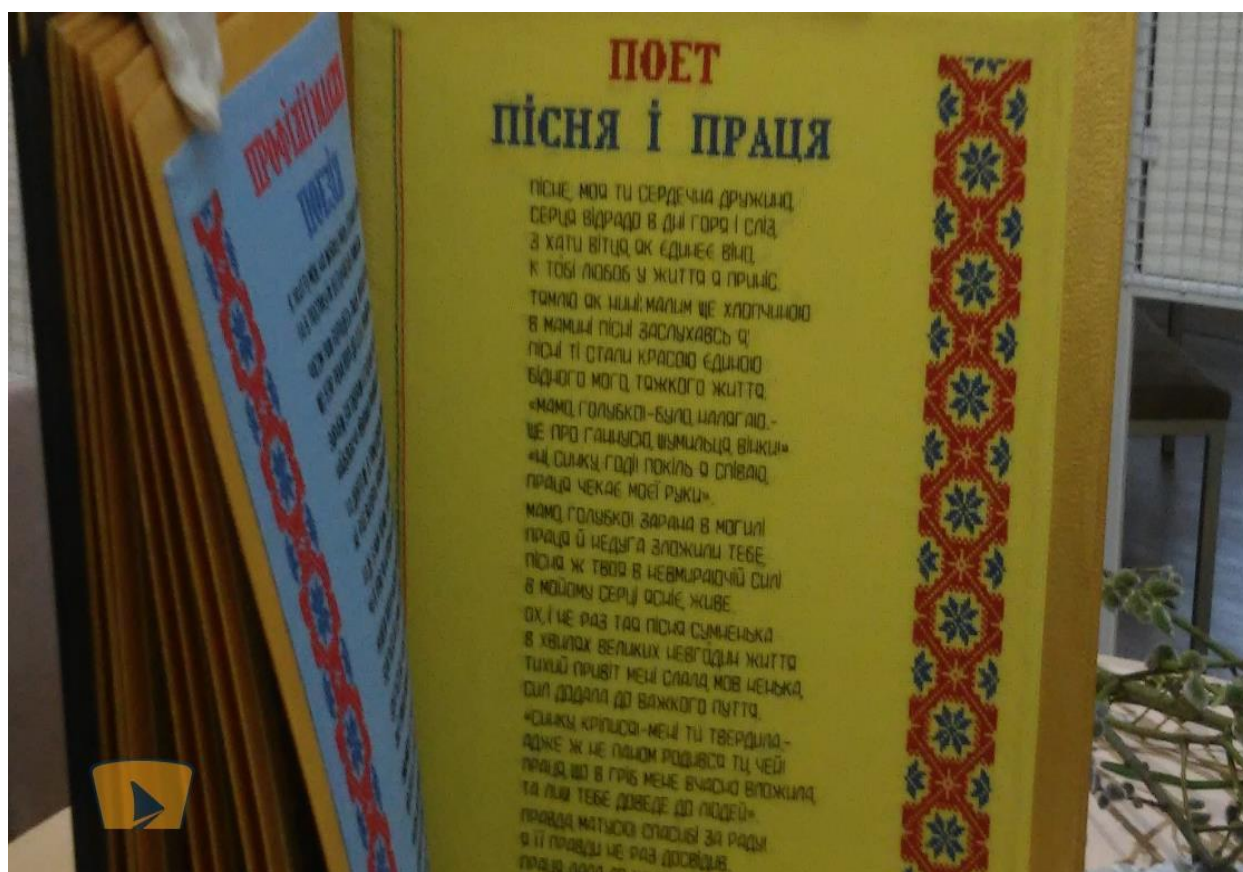
**Експерсії та майстер-класи за участю Олени Медведєвої
та пошукового загону «Рівняночка»**

**Одні з перших вишитих казок Олени Медведєвої:
«Їжачок Сто Голочок» та «Сніжинка-Даринка»**

Вишиті гладдю ілюстрації до казок Олени Медведєвої та оздоблення кreativeвних книг майстрині

Додаток Д

Бурштинова та солом'яна книги рівненської майстрині

В'язана казка та книга з бісеру Олени Медведєвої

Книги-іграшки Олени Медведєвої (книга-праска та книга-будинок)

Додаток Ж (продовження)

**Автор презентує книгу-криницю «Два джерела»
та книга-вітряк «П'ять мішків»**

Вишитий «Кобзар» – шедевр Олени Медведєвої

Додаток 3 (продовження)

Вишитий «Кобзар» – шедевр Олени Медведєвої

Вишивана збірка поезій Ліни Костенко «Я поцілую мальву у щоку»

Відомі рівнянки долучилися до вишивання книги Ліни Костенко

Презентація вишитої книги Івана Франка до 160-річчя від дня народження поета

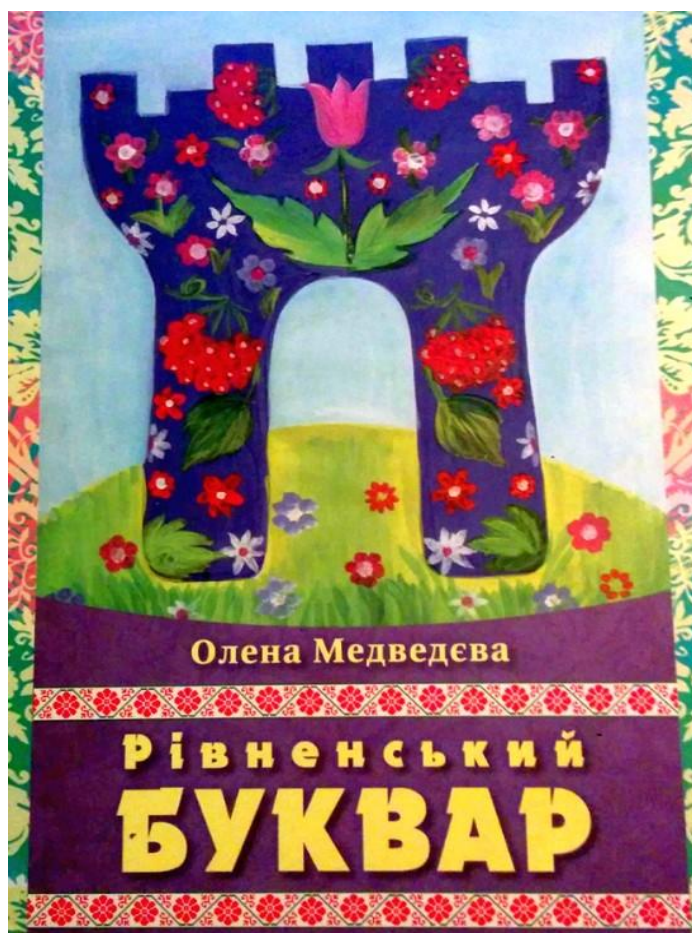
Автор презентує вишиті Євангелії в різьблених скринях

Олена Медведєва – в Книзі Рекордів України

Робота над створенням Рівненського букваря

**Пошуковці «Рівняночки» презентують свою віршовану екскурсію
про креативні книги Олени Медведєвої**

**Обговорення перспектив створення Музею «Креативна книга»
в Рівненській обласній раді**

**Костюмована екскурсія в Музеї Уласа Самчука про створення
креативних книг**

Майстер-клас в Музеї Уласа Самчука

На виставці «Креативної книги» в Музеї Уласа Самчука

**Віршована екскурсія про креативні книги, яку «Рівняночка»
(Ікавчук Анастасія та Яцук Дарина)
проводила на конкурсі «Топ-екскурсовод»**

*Вітаю всіх на виставці чудовій
Ми тут зібрались в творчій атмосфері
Насолодитись творами мистецтва
Нам «Креативна книга» відкриває двері!*

*Погляньте навкруги – усюди книги!
Незвичні, різнобарвні, неповторні.
Створили всі ці книги креативні
Чудо-майстрині пальчики моторні!*

*І в Рівному, і в Україні, й всьому світі
Медведєву Олену всі вже знають
Її книжок казкових, креативних
Сторінки з задоволенням гортають*

*Майстриню надихнув на таку творчість
Юний казкар – її синок Андрій
Дитячі тексти мама «оживила»
І стала янголом усіх дитячих мрій!*

*Так почали з'являтися ідеї
Книжок незвичних, вишитих, м'яких,
І в'язаних, і шкіряних яскравих
Малеча була в захваті від всіх!*

*Ось перед вами – буриштинова казка!
Це справжній символ нашої Землі,
Оздоблена вся сонячним камінням
Про це дізнаються всі читачі малі*

*Тримаю у руках я справжнє диво
Приємно, тепло, світло стане враз,
Як перегорнеш сторінки дбайливо
І сонце буриштину осяє нас!*

*Рівнянка тут придумала епіграф
І ніжно прикрасила буриштином
Слова про теплу і ласкаву казку,
Що гріє душу радістю й теплом!*

*Ця книжка – це історія повчальна
Про Соняха малого на Землі,
Що жив щасливо у своїй родині
У радості турботі і теплі.*

*Та слухати батьків своїх повчання
Той соняшник маленький не хотів,
Бо думав, що розумний, що все знає.
І через зверхність геть осиротів!*

*Гортаючи сторінки буриштинові,
Ви поринаєте в історію казкову
А сонячні камінчики в малюнках
Дарують зору насолоду веселкову!*

*Герой нашої казки гарним виріс
Та гордовитість заважала у житті
На сонечко вже навіть не дивився
В душі не лишив місця доброти.*

*Брати і сестри зовсім відвернулись
Пора холодна у їх дім прийшла
За урожаєм осінь завітала
А насінинок в Соня не знайшла.*

*Отак порожнім виявивсь красунчик
Лише даремно гонорився в полі
Як не набрався мудрості в батьків
То і не будеш мати щастя-долі!*

*Але ж у теплій і яскравій книзі
Шукаєм ми хорошого фіналу
І авторка-казкарка нас потішить*

Завершить свою книжку досконало.

*Прийшла на допомогу тому Соню
Маленька насінинка доброти
Розрила в гордім соняшнику душу
І запалила іскру теплоти!*

*Нехай ця тепла буриртинова казка
Відкриє Ваше серце для любові
Даруйте людям радість, допомогу
Бо це в душі людській – скарби чудові!*

*А ось я хочу вам презентувати
Одну із перших книг пані Олени,
З бібліотеки вишитих казок,
Що є для мене справжнім феноменом!*

*«Сніжинка Даринка» - це казка про щедрість,
Всі мрії дитячі вона розуміє
І мудрість дарує усім читачам
І вас здивувати ця казка зуміє.*

*На синіх чарівних її сторінках
Всі вишиті гладдю казкові герої,
Дерева, кущі, лісова звірина
Придумані щедро для книги нової*

*А вам цікаво, хто ота Сніжинка?
Яка мандрує небом до Землі
Ця ніжна та свіжесенька краплинка
Що може вмить розтанути на склі*

*Вона корзинку має подарунків
Таких незвичних нашим читачам:
Веселий сміх, солодкий сон ведмедя,
Сріблясті блискітки ялинок тисячам.*

*Одного разу крапелька-сніжинка
Невдало приземлилась парашутом
Рожева шапка дівчинки Софійки
Стала завершенням казкового маршруту*

*Даринка і Софійка подружились
Морозиво чарівне куштували
Зі смаком різнобарвної веселки,
Раділи, бавились і святкували!*

*Прийшло яскраве сонечко нарешті,
Софійка так чекала вже тепла,
Але її казкова подружка-сніжинка
Весною бути поряд не могла!*

*На крилах чарівного літака
Сніжинка в краї холодні полетіла
Корзинку з подарунками взяла,
Казковим парашутом тріпотіла!*

*Ця книжка, що тримаю у руках
Тепло дарує та дива дитячі,
Розбурхує фантазії та мрії
Наповнює добром серця гарячі!*

*А ілюстрації на м'яких сторінках
Такі яскраві, і такі чудові
А вишиті вони на полотні
Не з ниточок, а з справжньої любові!*

*Стібки рівненькі утворили гладь,
Яскраві кольори – наче з веселки!
Майстерно так поєднано усе,
Торкається в душі всіх закарпелків.*

*Книжки дитячі у музеї цьому
Стануть для вас чудовим відкриттям
Бо для дитини, що пізнає світ,
Читання нероздільне із життям!*

*Дитина тішиться і разом з цим читає
Дитина бавиться і бачить щось нове
Торкається прекрасного руками
Навчається, і мріє, і живе!*

*У креативних книгах – цікавинки!
І якщо вам не хочеться читать,
То пропоную все тут роздивитись,
Чарівні сторінки перелистать!*

*Я впевнена, що незвичайні книги
Вам допоможуть казку осягнуть,
Поринути в дитинство кольорове,
У світ своїх фантазій дременуть!*

Тези-анотація

Краєзнавчо-дослідницька робота

Олена Медведєва – рівненська майстриня з Україною в серці

Автор: учениця 11 –А класу Рівненського НВК № 26, член пошукового загону «Рівняночка» *Ікавчук Анастасія Володимирівна.*

Керівник: вчитель географії Рівненського НВК № 26 *Осніцька Н. О.*

Актуальність роботи. Кожен край, його земля і небеса, сонце і води, ліси і трави, що на тій землі виростають і тими водами напуваються, мають свою неповторну красу, вдачу і долю свою. Кожен край народжує свого співця, сподіваючись виявити себе через його твори. Рідна земля викохує свого митця, щоб він прославив її на всю Україну, на весь світ...

Одним із таких митців є рівнянка **Олена Анатоліївна Медведєва** – авторка дитячих книг, член Національної спілки письменників України та Національної спілки журналістів України, лауреат літературних премій імені М. Дубова та У. Самчука, майстриня-вишивальниця, дизайнер, журналіст і просто чарівна жінка з величезним потенціалом креативу і творчості. Загалом у доробку засновниці видавництва «Креативна книга» понад 30 арт-буків, виконаних у різних 18-ти техніках: вишитих, мереживних, різьблених, солом'яних, шкіряних, бурштинових, в'язаних, іграшкових тощо. Рівненські арт-буки, як часточки української душі та національної культури, вже є в приватних колекціях в Мексиці, Франції, Канаді, Італії, Лівані.

Метою роботи є дослідження творчості Олени Медведєвої та історії розвитку «Креативної книги» в Рівному; оцінка значення сучасного книготворення для виховання підростаючого покоління, популяризації книги та українського народного мистецтва, для розвитку туризму в регіоні.

Об'єктом дослідження є творчість Олени Медведєвої, як складова частина культури, мистецтва та духовності Рівненщини.

Предметом дослідження виступають особливості креативних книг майстрині, їх значення для розвитку культури та мистецтва Рівного, для потреб різних видів туризму в місті, для виховання підростаючого покоління.

Краєзнавчо-дослідницька **робота складається** зі вступу, 4 розділів (Витоки «Креативної книги» в Рівному; Унікальна колекція креативних книг Олени Медведєвої; Конкурс «Топ-екскурсовод» – креативна ідея Олени Медведєвої; Перспективи створення рівненського музею «Креативна книга»), висновків та списку джерел та літератури.

В процесі проведених досліджень разом з пошуковим загonom «Рівняночка» **ми виконали такі завдання:** здійснили експедицію до музею Уласа Самчука в Рівному, де розміщена виставка креативних книг Олени Медведєвої; відвідали тематичні ярмарки, презентації, фестивалі та свята з

метою дослідження творів майстрині; взяли інтерв'ю в Олени Медведєвої з приводу її творчості; дослідили вплив сучасного книготворення на виховання молоді в регіоні; організували культпохід до Музею Уласа Самчука на виставку «Книги-іграшки» для п'ятикласників нашої школи; у вересні 2019 року в Рівненському НВК №26 провели тиждень книги, під час якого презентували книги рівненської письменниці; долучилися до акції «Повернення творів Уласа Самчука до шкільної програми», вишиваючи разом із Оленою Медведєвою його роман «Волинь»; взяли участь у конкурсі «Топ-екскурсовод», що проводився майстринею для популяризації читання та розвитку творчих здібностей дітей Рівного; презентували свої дослідження в Малій Академії Наук та отримали пропозицію долучити матеріали пошуків для написання науково-дослідницьких робіт; розкрили особливості різноманітних креативних книг та їх значення для розвитку туризму на Рівненщині; обґрунтували шляхи вдосконалення використання потенціалу «Креативної книги» для розвитку регіону та ознайомили туристичні агенції міста з інформацією про виставку Олени Медведєвої для включення до екскурсійних маршрутів рідним краєм.

Рукотворні креативні книги майстрині Олени Медведєвої стали справжнім брендом Рівного, вони покликані познайомити свого читача одночасно з цікавим текстом і традиціями українського декоративно-ужиткового мистецтва. Кожна нестандартна книга майстрині існує в єдиному екземплярі. За свою роботу рівнянка потрапила до Книги рекордів України. Книгою-рекордсменкою став фоліант Євангелія від Матвія, як найбільша вишита книга в Україні.

Я переконалася, що молодь мусить зберегти народні традиції рідного краю, духовні скарби, що творилися жителями Рівненщини впродовж років, щоб наші нащадки не втратили потяг до краси й досконалості. Адже, народні мистецькі вироби зберігають енергію нації, а сучасна народна творчість залишається тим невичерпним джерелом, яке живитиме серця і душі людей вічно, надихатиме молоде покоління українців.

До справжніх геніїв сучасності належить рівненська майстриня з Україною в серці Олена Медведєва, діяльність якої можна описати словами В. Симоненка: «Ради тебе перли в душу сію, ради тебе мислю і творю...»

В розпалі двадцять перше століття. Ми, молоде покоління, спраглими устами припадаємо до животворних криниць своєї історії, джерел рідної мови, щоб бути рівними серед рівних і вільними серед вільних у колі європейських народів. Ми набираємося сили, адже саме нам доведеться взяти на себе відповідальність за майбутню долю України. В центрі Рівного стоїть на площі Тарас Шевченко, пильно дивиться кожному у вічі, ніби запитує: «Для кого в світі живете?». Відповідаю: «Живемо, навчаємося, творимо для України!